

РЕЦЕНЗИЯ

на материалите на участниците в конкурса за доцент по ПН 3.7 Администрация и управление (Управление; Предприемачество и иновации; Бранд мениджмънт – на български и английски език) – ДВ бр. 96/17-11-2023

Рецензията се изготвя въз основа на заповед РД-38-673/21-12-2023 на Ректора на СУ

Единствен участник в конкурса за доцент по ПН 3.7 Администрация и управление (Управление; Предприемачество и иновации; Бранд мениджмънт – на български и английски език) – ДВ бр. 96/17-11-2023 – за нуждите на Стопанския факултет на Университета е главен асистент д-р Рая Николова Каназирева.

Кратко представяне на кандидата. Гл. ас. д-р Р. Каназирева е възпитаник на АУБ (бакалавър - 2001) и СтФ на Университета (магистър - 2003; доктор – 2015). В Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (Университета) преподава от 2012 г.; от м. 10. 2016 г. – като главен асистент. Тя има богат преподавателски опит и богат професионален опит в различни организации във от Университета. Видно и от представеното CV е работила като: финансов анализатор (2001 – 2005); старши мениджър проекти и ръководител на отдел (2005 - 2009); ръководител на отдел Маркетинг и ПР (2009-2011); Директор стратегии и изнесени услуги (2011-2016); проектен мениджър (2016-2018); Директор “Маркетинг и комуникации” (2018-2020); Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор на ДКК ЕАД (2021). Това ѝ дава възможност да съчетава практическата дейност в сферата на бизнеса и управлението с преподаването в тази област.

Запознаването с документите за участие в конкурса (справка за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 2б от ЗРАСРБ за област **Социални, стопански и правни науки**) показват, че кандидатът/кандидатката изпълнява (и

надхвърля) изискванията за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ. Този извод е потвърден от Комисията по допускане, дала утвърдително заключение.

Описание/оценка на научните трудове. За участие в конкурса д-р Рая Каназирева представя 14 (четиринадесет) публикации, както следва: хабилитационен труд, посветен на предприемачеството в публичния сектор (№ 2; 2023 г.); издадена книга (с монографичен характер), която се основава върху дисертационния ѝ труд за придобиване на ОНС *доктор* – „Корпоративно предприемачество. Изследване на български софтуерни фирми“ – 2022; № 3); № 4 – самостоятелна статия, приета за печат в Economic Studies (SCOPUS); статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране (вкл. в редактирани колективни томове) – 9 бр. (№№ 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13); студии – 2 бр. (№№ 14, 15). От посочените публикации Р. Каназирева е едноличен автор на двете монографии (№№ 2, 3), на 8 статии и две студии. Две от статиите са в съавторство. Може да се направи извода, че значителната част от представените публикации са самостоятелно дело на авторката. Кои са най-характерните особености на оценяваните трудове?

- Научното творчество на Р. Каназирева е консистентно – тя има ясно заявено поле на научни търсения и публикува изключително в това поле – ключове за неговото очертаване са: предприемачество - корпоративно предприемачество – иновации – социално отговорни и устойчиви инвестиции – управление (организационно поведение).
- В процеса на научно дирене е налице приемственост, надграждане и развитие – това е видимо най-вече във връзката между докторската дисертация на авторката и хабилитационния труд. В статиите и студиите е налице самостоятелен акцент върху теми, които в една или друга степен присъстват в основната изследователска линия.
- Анализът на публикациите показват, че Р. Каназирева познава добре постиженията в очертаните области; тя представя коректно източниците на идеи и ги използва добросъвестно и творчески. Това видно както в

дисертационния ѝ текст, така и в хабилитационния труд; в другите публикувани текстове.

- Р. Каназирева не върви (непременно) по отгъпкани пътища – изследването на възможностите за предприемачество в предприятия с държавна собственост е тема, изследването на която не предполага предначертани резултати. Но темата се оказва благодатна – изследването ѝ изявява както широк набор от възможности за иновации и корпоративно предприемачество, така и множество специфики, свързани със статута на тези организации, законодателството (неговото спазване / неспазване); политическия контекст и др.
- Богатият професионален опит на Р. Каназирева в и във от Университета влияе положително върху качеството на нейните изследвания. Този професионален опит, съчетан с добра изследователска подготовка създават възможността научните резултатите да кореспондират с високи стандарти и да носят реална стойност.

Обобщено, оценявам представените научни резултати като добре защитени и стойностни. Публикациите и представените в тях научни резултати са напълно достатъчни за да се отговори на изискванията на конкурса.

Справката за цитиранията показва, че четири публикации на Р. Каназирева са цитирани (две от тях повече пъти). Това говори за известна разпознаваемост на нейните научни резултати. Предвид качеството на резултатите, Р. Каназирева трябва да положи повече усилия те да достигат до значително по-широк кръг от заинтересовани; за тази цел препоръчвам в бъдеще тя да се насочи към повече широко разпознаваеми издания (първата крачка е направена – вж. публикация № 4).

Оценка на научните приноси. Справката, изготвена от Р. Каназирева, съдържа 11 претенции за приноси в раздела НАУЧНИ ПРИНОСИ и поредица от приноси с практико-приложен характер. По принцип приемам изявените претенции и потвърждавам заявеното. Същевременно бих направил следните коментари:

- Заявените научни приноси са реални и могат да бъдат проследени конкретно в публикациите – те се отнасят до изучаването – подреждането – концептуализирането – използването на подходи и модели за корпоративно предприемачество и иновации (вкл. предприемаческа интензивност); конкретни концептуални модели са проверени въз основа на примери в българска социо-културна среда – доказана е тяхната работоспособност. Събраните и обработени данни са превърнати в ново знание, което е надеждно и полезно и за изследваните организации, и за изследователите.
- Самостоятелна посока на изследване са устойчивите инвестиции и социално отговорното инвестиране – голям брой финансиращи организации използват такива критерии при вземането на решения за кредитиране. Привличането на вниманието на предприемачите към този аспект на техните проекти е полезно и навременно.
- Съществена група приноси са свързани с възможностите за КП и иновации в предприятията с държавна собственост. Те могат да бъдат проследени в основния хабилитационен труд. Доказано е, че въпреки „особения си статут“, те могат да генерират иновации с висока новосъздадена стойност; същевременно се очертават основните фактори, които влияят върху този процес - сред тях лидерските качества на водещите и политическите фактори играят съществена роля. Важен е и националният и международен контекст.
- Що се отнася до практико-приложните приноси, според мен нещата трябва да се разделят поне на две: а) посочените по-горе теоретични приноси имат множество реални „изходи“ към корпоративната практика в конкретни браншове; б) постигнатите резултати имат конкретно значение за изследователите и развитието на изследванията в областите КП, иновации, устойчиво предприемачество и др. в) значителни са възможностите – част от тях са реализирани – за пренос на изследователските резултати в обучението и преподаването (това е отбелязано) – тази част от приносите бих отнесъл към преподавателската – педагогическата и методическата работа на Р. Каназирева.

Обобщено: приносите са действителни, ясно заявени – те са напълно достатъчни за нуждите на стъпката в академичното израстване, която тук обсъждаме и потвърждаваме.

Преподавателска, педагогическа и методическа дейност. Видно от представените справки, д-р Р. Каназирева има богат преподавателски опит (измерен чрез години преподавателски опит; разнообразие на академични курсове; преподаване в различни факултети и на различни аудитории – бакалаври, магистри). Тя води както самостоятелни лекционни курсове (възложени ѝ като д-р по Стопанско управление), така също упражнения и семинарни занятия. Портфолиото ѝ от академични курсове е богато – предприемачество и иновации; дигитален бранд мениджмънт; управление и развитие на организационната култура; основи на управлението и др. Общата оценка за нейната преподавателска дейност е положителна.

Характерна особеност на нейната преподавателска работа е дидактическата иновация. От първо лице твърдя, че д-р Р. Каназирева е изобретателна в използването и прилагането на дидактически формати, чрез които увлича студентите и постига добри академични резултати.

Благодарение на изследователските резултати тя непрекъснато развива и обогатява академичните курсове. По нейна инициатива и предложение се създават и въвеждат нови курсове (пресен пример е курсът по „Управление на общите блага и устойчив бизнес“, създаден въз основа на опита и в управлението на държавната собственост в РБългария и изследването на възможностите за КП в организации с държавна собственост).

Обобщено: резултатите от нейната преподавателска, педагогическа и методическа работа е системно положителен. Това е важен аргумент в полза на крайната обща оценка.

Друга дейност. Видно от автобиографията и други документи по конкурса Р. Каназирева е участвала и участва в множество проекти с различен характер. Това обогатява възможностите за постоянно учене и развитие и пренос на съвременно знание в преподаването и изследванията. В допълнение, тя е активен и мислещ

гражданин със собствена позиция – това е особено ценно за гражданското възпитание на студентите, преподавателите, обществото.

Лични впечатления. Познавам Р. Каназирева повече от 10 години. Работим като екип в преподаването на учебни дисциплини. Смятам, че тя е професионалист с високи изисквания към собствената си работа. Социално ангажирана. Критично мислеща. Разчитам на нея.

Предвид гореизложеното имам основание да направя следните изводи и заключения: кандидатът (вкл. процедурата и предоставените за участие в конкурса материали) отговарят на всички изисквания, посочени в раздел IV – Условия и ред за заемане на академичната длъжност „доцент“ (Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“) – чл. 105 – 114. За кандидата (чл. 105):

- кандидатът/кандидатката притежава образователната и научна степен „доктор“;
- не по-малко от 2 години е заемала академичната длъжност *главен асистент*;
- предоставен е монографичен труд (УИ „Св. Климент Охридски“), който не повтаря публикациите, използвани в предходни конкурси;
- отговаря на (надхвърля) минималните национални изисквания за конкретната научна област;
- не са налице данни за нерегламентирано използване на чужди постижения.

Това ми дава основания да гласувам с ДА и да препоръчам главен асистент д-р Рая Николова Каназирева да бъде назначена на академичната длъжност доцент по ПН 3.7 Администрация и управление (Управление; Предприемачество и иновации; Бранд мениджмънт – на български и английски език) – ДВ бр. 96/17-11-2023.

София, 04 март 2024

Подпис: